

LEGE PLEK
hannah van wieringen

MAART 2008
AMSTERDAM

anthropos apteros
perplexed to know
which turning to take next
looked up and wished
he were a bird.

the labyrinth / w.h auden

twee actrices

een veerman

I HERINNERING

actrices afwisselend :

dit is geen spiegel

dit is geen spiegel

en dat dat is geen doffe klap

dat is geen doffe klap

dat is geen besluitloos liggen

geen besluitloos liggen

dat is niet toch maar de koude vloer

dat is niet hijgen

niet hijgen

dat is niet van de trap glijden

niet van de trap glijden

dat is niet de piepende tussendeur

niet de piepende tussendeur

dat is niet de kamertafel

niet de kamertafel

dat is geen omgevallen stoel

dat is niet steeds dichterbij

niet steeds dichterbij komen

dat is geen muur met bewegende schaduwen

geen bewegende of vallende schaduw

dat is geen vallende schaduw

dat is geen traag vallen van een schaduw

geen traag gevallen schaduw

geen echo van geen doffe klap

geen

dat zijn geen roffels op de houten vloer

geen dof bonken van paniekvoetstappen

dat is niet hijgen

dat is geen paniek

geen paniek

dat is niet hijgen

dat is geen paniek

niet steeds dichterbij komende paniek

geen paniek

geen paniek

II NU

en nu hier

hierheen

dit

dit hier nu

dit is geen probeersel

dit is echt

en dat

dat vroeger

(wijst naar herinnering)

dat is

dat is op zijn laatst

op zijn allerlaatst

lang stil

doorpraten

zwijgen is sterven

doorpraten

niet proberen

geen probeersel

nee de waarheid

nee echt

en dan jij

nou ja

en dus jij

nou

ja?

ik

ja?

nu

vanavond

ben ik hier

ik ben hier om

en ik

ik ben hier om dat daar te benaderen

(wijst naar herinnering)

te benaderen ja

ik ga het gister uitrafelen
om het nu te omvatten
voor het morgen

juist ja precies

ik gebruik
dit hier
ik gebruik het hier en nu om

we

ik gebruik

we

we ja gebruiken
deze lege ruime

ik toch?

ja wij dus om

om te vragen
ga hier vragen
ga hier de vraag stellen
eh
wat is er wel gebeurd

(wijst naar herinnering)

wat wel

vragen
wat is er wel gebeurd

dus we gaan proberen

maar het is geen probeersel

nee de waarheid

te beantwoorden de vraag
wat is er wel gebeurd

in het echt

ja in het echt

wat is er wel gebeurd daar

ja en dan antwoorden

lang stil

dus

dus vanaf hier

zeg maar vlak voor de vraag

eigenlijk in de vraag

(versnelling)

staan we en zien links het stampend materiaal dat zich cortex noemt
woordzoekende pogende proevende mogelijkheden ratelen langs

alsof er razend snel door duizend pagina's met niets gebladerd wordt
naast ons zuigende en pompende onderdelen van onduidelijke herkomst
daar iets dat iets anders in een lillend evenwicht gevangen houdt

voor ons een nauwe buis waar we doorheen glijden
een stuwende kracht achter ons maakt dat we richting krijgen

iets duwt ons
wij leggen een weg af
wij worden

kloppend bonkend pulserend harder nauwer zwarter donker dan lichter rood
oranje

en

opeens

weten we zeker dat we onze eigen ademhaling horen

hijgend
niets dan wit
knipperend van verbazing

vanaf nu bestaan we

vanaf hier is er drama

ik ben er

ik ook

nou en dan nu even in het groot

de context zeg maar voor iedereen

de overbevolkte wereld
de kudde dieren
die poot aan poot de wereld omvat
de veelheid de drukte de massa
het fijngeknepen samengedrukte schuifelen

en en het gekrioel het aanhoudend vullen van de stilte
met gefluister met gehijg met proberen te begrijpen
wat er toch gebeurt als er opeens ruimte vrij komt

als er opeens iets weg lijkt

als het lijkt alsof er iemand weg is

als lege ruimte opduikt

alsof we opschuiven de hele mensheid hē
richting richting een gat waar je in kan vallen

dat gat

ja dat gat

dus hier in de context
weer dat schuifelen dicht op elkaar
we horen boeren verlangens voorspellingen
woorden die we niet begrijpen

alles klopt alles bonkt alles vol alles dicht

en de hele tijd die ongrijpbare gedachte dat er iets is weggevallen
dat er ruimte vrij gekomen is
leeg staat

ja

en dan
dan even in het klein

want door een trechter gaan we
als een telescoop zoomt het
dichterbij
steeds dichterbij
om te proberen te begrijpen
dat gat
die lege ruimte
wat het is
waar het begint en ophoudt
inzoomen op dat gat

tot het zo dichtbij is dat je ongemakkelijk wordt

heel ongemakkelijk wordt

tot het zo dichtbij is dat je
zo dichtbij dat je haartjes ziet
zo dichtbij dat je je eigen adem terug kan ruiken
zo dichtbij dat je het speeksel in je eigen mond hoort klikken

zo dichtbij dat je
dat je er in zit

ongemakkelijk heen en weer geschuif
onhandig houdingen proberen aan te nemen

omdat het zo teruggalmt

tegen de ander

aan wie je dit zegt

die het moet begrijpen

die mee gaat in het gister voor het nu en het morgen

zo dichtbij

kom maar
zo dichtbij

zo ja

en dan

en dan

licht

ja licht natuurlijk

met

met

taal

in

in

woorden

zeiden we

dit is geen spiegel

dit is geen spiegel

zeiden we

geen paniek

we zeiden wat niet

dus nu

zeggen we

wat wel

zeggen we dit

zeggen we

nou vooruit dan

dit

dus nu

want

wanneer anders:

klein

dit is

een klein verhaal

met een heldere vraag en een zoektocht met oplossing

traag draaiend klikken de raders in de juiste stand

een kleine nauwkeurige stand

een precieze stand

want dan

zus:

zie ik een boom

meis:

ik ook

zus:

een boom

ik zie

om mee te beginnen een boom

meis:

ja

zus:

beetje noestige boom

meis:

mooi die boom

zus:

en nog een

meis:

en nog een

zus:
het zijn lage bomen

meis:
dan zijn het struiken

zus:
nee het zijn wel bomen
hun wortels lijken wat gespannen in de grond te staan

meis:
alsof

zus:
alsof ze het nog niet helemaal vertrouwen de grond

meis:
alsof alles om hen heen op losse schroeven staat

zus:
alsof
want het is water hè

meis:
alsof de grond zo verzadigd van water wel bomen duldt

zus:
maar die bomen zijn hun leven niet zeker

meis:
nee

zus:
want we zijn in een moeras
antwoorden zoeken in een moeras
een zoetwater moeras
afgesloten van de bewoonde wereld
een vacuüm in de tijd
een luchtbel nee
een luchtspiegeling van vroeger ja

meis:
mooi
en dat weten we zeker

zus:
het kan niet anders
ruik maar

meis:
heel duidelijke putlucht

zus:
en dat drassige gezomp

meis:
een moeras in een vacuüm in de tijd
en wij zijn op zoek

zus:
wij zijn op zoek
wij doen een zoektocht naar een vogel

meis:
oh
naar een vogel
en dan zijn we gewoon mensen

zus:
nee we zijn vogelaars

meis:
wij turen
wij bekijken dingen van een afstand en herkennen dekpatronen nestresten en andere
dingen die van belang kunnen zijn

zus:
en we hebben ook van alles bij ons dat van pas kan komen
want wij zijn hoogopgeleide mensen uit een randstad met bedoelingen

meis:
zo ja

zus:
en we hebben we hebben ook bij ons
een foto van onze vaders

meis:
ja die ja

zus:
omdat die foto hier ergens genomen moet zijn geweest

meis:
een soort kompas bedoel je

zus:
een richtlijn

meis:
dus wij hebben bij ons
een foto van struiken van god weet hoe lang geleden
en die gaan we dan hier ergens herkennen

zus:
ik vind het best heel uitgesproken struiken
en daarbij hij staat *achter* die struiken

meis:
ja dat zeggen ze
dat is een verhaal *bij* die foto

zus:
en dat verhaal dat *is* die foto
zo is het gegaan
de vaders staan achter de struiken ten tijde van de foto

meis:
hij staat achter die struiken ten tijde van de foto

zus:
de vader staat achter de struiken

meis:
goed

zus:
ja en dus wij gaan vinden die struiken en de vogel

meis:
de vogel?

zus:
ja dat komt zo
en dat doen wij

om de dingen de zaken
dat gat

(wijst naar herinnering)

in-zich-te-lijk te maken
wij weten
om antwoorden te vinden moet je op een queeste gaan
en lange moeizame zoektocht vol gevaren met aan het einde een oplossing

meis:
jaja in hoeverre dat kan hè
met een zoektocht die niet echt is
iets dringt zich toch ook nogal op
(fluistert)
dat leegte misschien alleen
met stilte inzichtelijk gemaakt kan worden

zus:
de nycticorax nycticorax een zeldzaam

meis:
nee praat vooral door

zus:
schuw dier
dat wij zoeken omdat
omdat we
omdat we op zoek zijn
naar iets mysterieus
wij zoeken iets ongrijpbaars

meis:
zoeken

zus:
en niet proberen!

meis:
nee in het echt

zus:
om het nu te bevatten
het toen uit elkaar trekken
voor het morgen
wat er gebeurd is
hier
wat wel

meis:
ik doe echt mn best hè
maar die vogel
het is niet heel voor de handliggend
dat we die hier gaan vinden toch?

zus:
ja ja maar we zijn op zoek hè
we zoeken ernaar

meis:
je zoekt toch alleen als het aannemelijk is dat je kunt vinden

zus:
nee je zoekt en zo maak je het aannemelijk dat je gaat vinden
als je niet zoekt vind je niet

meis:
ja maar wat je niet kan vinden kun je niet zoeken

zus:
goed

meis:
maar we gaan toch
want dat is het hele idee
toch gaan
nou herken iets dan

zus:
wat doet een vogelaar

meis:
sja

zus:
kijken

meis:
ja en zo'n fluitje ook

zus:
ja
en soms
gewoon wachten hè
het zegbare dient zich ieder ogenblik aan
kan zich aan dienen

meis:
lang stil

zus:
veel te lang stil

meis:
misschien nog even doorgaan met de beschrijving van de omgeving

zus:
bomen

meis:
daar en daar dus allemaal bomen van die lage

zus:
met meer tak dan stam

meis:
wilgen

zus:
ja wilgen

meis:
knotwilgen

zus:
ja knotwilgen

meis:
en wij zwoegen

zus:
wij al een paar uur ploeteren door dat zompige gebied

meis:
wat we ook als heel reinigend ervaren

zus:
want dat is goed ook
lijden aan de natuur
dus wij zwoegen

meis:
onze pijn krijgt eindelijk vaste vorm in de blaren op onze hielen

zus:
en de wangen gloeien dus we bestaan

meis:
kijk maar

(ademt wolkje)

meis:
en we dragen handschoenen zonder vingers

zus:
en groene zuidwesters omdat onze vaders ook groene zuidwesters droegen

meis:
en lieslaarzen

zus:
lieslaarzen?

meis:
da's theatraal

zus:
onhandig

meis:
nee noodzakelijk
want we waden tot aan ons middel

zus:
de hele tijd

meis:
nee sommige stukken
want het is echt heel zwaar zo'n vogel

zus:
over de vogel

meis:
ja

zus:
heeft ie nog een naam

meis:
het is toch geen huisdier

zus:
wat voor 1 bedoel ik

meis:
dat zeiden we net
het is een zeldzame soort
een schuw zwijzaam beest

zus:
een ongrijpbaar mysterieus dier

meis:
dat opvliegt in de schemer

zus:
maar verder door de lage begroeiing klautert

meis:
de nycticorax nycticorax

zus:
de kwak
in de volksmond
oh en hij
hij maakt een geluid als
hij loeit als een koe

meis:
dat kan niet

zus:
ja in het echt
nou meer als een misthoorn zo laag
zo
zo een beetje

(doet de kwak na)

meis:
niet

zus:
je herkent de kwak aan zijn loei als een koe
of zijn roep als een misthoorn
en je ziet hem bijna nooit hē
dus gelukkig maar van die loei
ik dank je de koekkoek

meis:
dat is toch totaal ongeloofwaardig

zus:
wat kan ik zeggen

meis:
en als je hem hoort
hoe weet je dan zeker dat het geen koe was

zus:
dat weet je

meis:
maar zeker
echt echt heel zeker
dat het hem was bedoel ik

zus:
als je hem hoort moet je heel diep geloven dat het hem was

meis:
diep geloven

zus:
ja diep geloven
zeker weten
heel belangrijk

meis:
dus wij mensen moeras kwak misthoorn zeker weten

zus:
ja

meis:
en de foto

zus:
die is voor de helft geheim
dat we dat verder voor ons houden
voor de tweede laag meer

meis:
en nu

zus:
nu

meis:
ja nu nu

zus:
zijn we aangekomen op een lege plek in het moeras
en we rusten uit

meis:
hier

zus:
hier ja

meis:
lang stil

zus:
beetje pijnlijk

meis:
en dan toch
dus ik doe mensen na die uitrusten

zus:
wat

meis:
ja dan is het toch al gebeurd als wij het nadoen
ik wil het echt doen

zus:
en dat hele stuk net

meis:
wat

zus:
dat was geen nadoen

meis:
nee dat was echt

zus:
oh

meis:
nee dat *ging* gewoon

zus:
nou hou me op de hoogte zou ik willen zeggen

meis:
stil hier

zus:
dus we waden tot aan ons middel
in het zompige met boomwortels doorgroeide modderwater
met die putlucht

meis:
en dan val je
ja jij valt en je bent in blinde paniek aan het proberen
jezelf aan je haren uit het moeras te trekken en je gilt ook
god je gilt als een speenvarken

zus:
oh en waar ben jij

meis:
ik was net even plassen achter een wilg
wat nog een heel gehannes was
als je het wilt weten met die lieslaarzen

zus:
dus ik ben gevallen
waarschijnlijk zo'n verraderlijke boomwortel
en ik roep om hulp
want ik denk dat jij te ver achter bent geraakt
aangezien je totaal geen conditie hebt is dat heel aannemelijk
en is het maar goed ook dat ik gevallen ben
want jij zou van de fysieke uitputting
als een trappelend schaap op de rug
waarschijnlijk al gauw het leven laten
schapen grazen daarom veelal op dijken

meis:
hè

zus:
dan kunnen ze zichzelf omrollen
op zo'n schuine dijk
anders sterven ze van de uitputting aan zichzelf

meis:
ik zie niet hoe dat verschild van mensen

zus:
dus ik roep om hulp
heel hard eigenlijk
ik ga er helemaal in op
in wilde paniek ben ik

meis:
en dan zie ik hem

zus:
wat
wie wie

meis:
ik zie hem
ik loop namelijk vlak achter je
en doordat jij opeens met je bakkes in de modder duikt
heb ik vol zicht op de op de
ja wat is het

zus:
wat wat

wat is het
blappend vanuit de modder

meis:
het is een het lijkt een vlot

zus:
ja een vlot ja
ik hijs mezelf aan de rubberen gespen op je benen omhoog
en tuur in de richting waarin jij ijselijk staat te staren

meis:
auw doe zacht met me
er is daar niks
ik zie niks
ik staar in het niks

zus:
jawel jawel
een vlot
nee een platte schuit hoe heet dat nou
dat heeft een naam toch zo'n ding

meis:
gewoon platte schuit?

zus:
een een aak ofzo
een vlet! een vlet ja!
hij vaart schuin van ons weg
in kennelijk een dieper gedeelte van dit klamme blubbergebieid
en op de achtersteven
op de achtersteven van de vlet
op de

meis:
ja

zus:
staat een man

meis:
niet

zus:
ja echt
hij heeft het roer in de ene hand
en met zijn andere hand boven zijn ogen tuurt hij de einder af

meis:
help

zus:
help

meis:
help dan toch

zus en meis:
help

zus:
en nu

meis:
ik kijk niet ik kijk niet hoor

zus:

eh

meis:
wat doet ie wat doet ie wat doet ie

zus:
hij vaart weer terug denk ik

meis:
ja

zus:
het mist wel heel erg daar boven dat water
oh ja daar is ie weer
en hij hij keert weer om
en hij vaart weer terug
en hij is weer weg
o en daar heb je m weer

meis:
ik kijk niet
maar ik heb wel heel koude voeten in het echt
denk je dat we ons een stukje naar het droge kunnen slepen
en dan godbetert een beetje die kant op?

zus:
ja laat ons die kant op strompelen
maar wel verdekt in het kreupelhout
om de situatie eerst goed tot redelijk in te kunnen schatten

meis:
overdrijver

zus:
nou hou op en mee komen

meis: (*mompelt*)
excursie van lik me vest
ik kijk niet en ik strompel ook niet door geen kreupelhout
misschien hoef ik wel helemaal geen man op een platte schuit

zus:
een vlet

meis:
eh!

zus:
wil jij de hele tijd in rondjes door een moeras ploegen
dit gaat ergens heen

meis:
dat hoeft toch niet
het is veel realistischer ook
als er niets gebeurt
thuis gebeurt er ook nooit wat
en ALS er al iets gebeurt dan

zus:
dan wat

meis:
dan voel ik het
(*knijpt zus hard in arm*)
zo overdrijven jij

zus:
nee nee hoor

hier staan we al
en wij zijn belangrijk
en vogelaars ook nog en die zoeken naar iets
wij zijn op pad en op pad gebeuren dingen

meis:
pad pad pad

zus:
eh uch!
goed volk hier eh uch!
heila
jij daar

meis:
doe normaal

zus:
eh uch?
eh nee eh hoezee!
hoezee natuurlijk schipper!
eh hoezee landrotten hier

meis:
dit meen je toch niet hè

zus:
laat me nou
zo praten die mensen
hoezee

veerman:
heel ongebruikelijk

meis:
zie je hij heeft er ook geen zin in

zus:
zin heb je niet
zin moet je maken
hoezee enzo hela
schip ahoi
drenkelingen hier

meis:
oh doe normaal ook jij
luister es meneertje op platte schuit

zus:
meneertje?

meis:
hoor es even hier
wij staan hier nou eenmaal
overall water modder
zuigende onderdelen
geen idee van voor of achteruit
en daarbij komt nog
wij zoeken een vogel
vogelaars wij
het is goed dat we het erbij zeggen
eerlijk al flept ie op mijn kop
ik zou hem niet herkennen
maar
nu weten we niet meer waar en hoe en wat ook al weer
ja daar komt het wel op neer
dus nu u hier toch bent
de vraag aan u is

wat willen we weten nou?

zus:
of ie laatst nog een nycticorax nycticorax gezien heeft

meis:
dus meneertje op platte schuit: heeft u laatst nog een nycticorax nycticorax
gezien?

zus:
een kwak

veerman:
nogal ongebruikelijk
nogal ongebruikelijk

meis:
ja

zus:
ja?

veerman:
nogal nogal
ik word langzaam gek
of langzaam
met rase schreden
rase schreden
mag ik wel zeggen

zus:
eh

meis:
wat onhandig

zus:
eh

meis:
ja dit is toch koddig zo

zus:
zeg dat we vogelaars zijn

veerman:
ongebruikelijk nogal

zus:
wij zijn vogelaars

veerman:
wat een strapatsen
hoogst ongebruikelijk

meis:
meneertje wacht eh

zus:
noem die man gewoon meneer

meis:
zou die dat erg vinden denk je
van meneertje bedoel ik

zus:
meneer

meis:
ik vind u in geen enkel opzicht eh klein hoor eh meneertje
meneer

veerman:
komt u mij aflossen

zus:
ja! precies eh ja
inderdaad wij komen inderdaad om eh/

meis:
/de kwak meneer de kwak
heeft u laatst een kwak gezien?
blijf even bij je vogel wil je

veerman:
wat brengt u hier zegt u?
de kwak
de kwak
schemervogel
angstig dier
ongrijpbaar
onzichtbaar
onaanraakbaar als
een herinnering
de kwak
aha maar voor de kwak komt u niet
u staat hier niet voor niets
u komt voor alles
u wilt naar de overkant
maar wie de ziel in wil moet wel door het niets
en u zegt u zoekt een vogel
nogal omslachtig niet waar
een omweg een angst omweg
maar goed wat u wil
het is uw probeersel
of nee echt
was het niet?

maar wat wauwel ik
het is uw zoektocht
zwijg!
een veerman vist stilte en vangt eender
en trouwens ik moet weer terug
wie zei dat ook alweer
vist stilte vangt eender?
te-rug

meis:
terug?
u vaart weer terug?
maar u bent er net

veerman:
dat is mijn straf
als ik heen ben
moet ik weer
en andersom

meis:
misschien is het een misdadiger

zus:
waar is dat dan
waar vaart u heen

veerman:

naar de overkant natuurlijk

meis:

ja dat klinkt logisch

veerman:

heel ongebruikelijk
heel ongebruikelijk allemaal
ziet u
dit moeras is nogal zwijgzaam
zwijgzaam hijgzaam
de doden spreken niet

zus:

hij kan
hij kan ons niet zien

meis:

hallo?
oh gatver
oh da's heel onappetijtelijk
ah dat zijn gewoon
dat zijn twee zwerende gaten

zus:

blind meneertje nou
meneer bedoel ik
wat vreselijk
dat ziet er niet heel
dat is een beetje een bende he

meis:

een blinde veerman
laat me raden

zus:

nou laat me nou

meis:

hoe heet u?

zus:

henk
hij heet henk
denk ik

meis:

oh nou dat valt dan mee
hoe is dat zo gekomen henk
die twee zwarte gaten?

zus:

je neemt hem niet serieus
straks wordt ie kwaad meis

veerman:

het is mijn straf
ik heb gezien
dood in de ogen
en nu nooit meer
sindsdien
sindsdien hier
en heen en weer
nooit ergens
altijd tussenin
grijs licht
zelfs hier (*wijst op ogen*)
geen donker of licht

maar grijze schimmen

meis:
eh zeg jij nou wat

zus:
die vogel meneer
gewoon negeren
hij is bruin met grijs eh
hij lijkt een beetje op een kleine eh reigerachtige
hij klautert door de lage riet begroeiing
magisch een magisch dier meneer

meis:
hij loeit als een koe meneer
ogen?

zus:
een geluid als een misthoorn meneer

meis:
de kwak meneer de kwak
ik vind dit heel moeilijk zo

zus:
kunnen we
kunnen we met u mee?

meis:
ssht
heb je die ogen niet gezien
hij heeft straf ook nog
en waarvoor blijft ook maar mistig

zus:
eh nee
maar daar ligt het meis
wat er wel is gebeurd
dat is toch duidelijk
we moeten naar de overkant

meis
het is wel heel duidelijk hè
misschien is het een valkuil
ja dat kan een valkuil
omdat het te duidelijk is

zus:
van wie meis
van de voorzienigheid?

meis:
nee maar eh
wie een kuil graaft voor een ander

veerman:
jullie kunnen mee
wel betalen
heen en weer
de kwak
de kwak niet naar zijn graf dragen
wie zei dat ook alweer?
je moet een kwak niet naar zijn graf dragen
en wel betalen
mee en wel betalen
een paard bij het water maakt nog geen eend
wie zei dat ook alweer?

(geluid van roeiriemen door water)

veerman:
dus hier is het
de overkant
hier begint de dood
en daar de gijster

meis:
vind ik dit leuk?

veerman:
de polder
deze dijk
daar voorbij de gijster
en hier begint de dood

meis:
oh

zus:
nogal eh
ongebruikelijk

meis:
ja

zus:
nou bedankt en schip ahoi enzo

meis:
ik vind dit heel luguber

zus:
nou
hij zal het wel overdrachtelijk bedoelen
hij is tenslotte veerman

meis:
eh ja
de dood en daar de gijster

veerman:
en nu betalen

meis:
waarmee?

zus:
ja
de dood
heel goed
heel goed
precies wat ik zelf al bedacht eh dacht
ja
nou

veerman:
betalen

zus:
ja eh
heb jij iets?

veerman:
doe die maar

zus:

wat?

veerman:
haar ogen

meis:
dat gaat niet natuurlijk

veerman:
haar ogen
twee stuks

zus:
eh?
ik wil wel graag door hè meis
we moeten natuurlijk wel consequenties tegenkomen ook

meis:
wat
je overweegt het
om te betalen aan de veerman
mijn ogen?

zus:
ja als het nu zo loopt blijkbaar
het zegbare dient zich toch zelf aan eh ja

meis:
ik peins er niet over

zus:
offers maken dat hoort erbij
consequenties enzo
en daarbij het heeft wel iets ergs vind je niet

meis:
eh ja nogal ja
en nu word ik dus kwaad
is dit het nu
met leegte kun je niets
en voor straf mag alles
en jij betaalt met mijn ogen?
ze verzint rustig iets waarbij ik mijn ogen moet inleveren
alles om maar niet naar niets te hoeven kijken
je zou ook kunnen overwegen een tijdje je bek te houden
kijken hoe dat is

zus:
jij hebt geen gevoel voor schoonheid
en hoe saai zou dat zijn
als we op jou moeten wachten
zaten we nu nog te gapen aan de rand van die leegte van jou
en wat heeft de veerman daar verder mee te maken?

meis:
omdat hij hier staat
in het echt
hallo?

zus:
dat weet jij niet
jij bent blind

meis:
ja stekeblind ja
heel symbolisch wat een schoonheid
doe jij je kut zoektocht maar alleen
met je nepvogel

(meis 'af' tegen de zijmuur)

zus:
ik heb je heus niet heel nodig
voor die antwoorden
als je dat soms denkt
jij bent de hele tijd al een ontzettende rem ook
waar waren we

veerman:
daar de gijster
en hier begint de dood

zus:
precies de dood
juist ja
oh
ja
bedankt en schip ahoi enzo
ik denk dat ik hier ergens kamp opsla
veel verder hoef ik ook niet
hier is wel goed zo'n beetje
en eh wachten nu denk ik
beetje lokken

(maakt rare lokbewegingen)

wachten op wat er nu komt
heel hard bonkend hart want het is hier doodeng en alleen
en dan nog wat wachten
tot de boot weer terugkomt
beetje doorpraten
ik vind het wel best zo
tot hier was al een heel eind
geen vogel te bekennen dus
eh de boot nu?

(meis vanaf de zijlijn)

meis:
nee nu ga je erin ook
dat waren toch die consequenties
het zegbare heeft zich aangediend
jij wist het zweet van je voorhoofd
en je bent nu echt heel vastberaden
om heel erg belangrijke verschrikkelijke dingen mee te maken
om de onderste steen boven te halen
uit dit modderwater

zus:
eh nou
beetje zitten dacht ik

meis:
he!
dat lijken wel
dat zijn
verdomd als het niet waar is
dat zijn die struiken
daar daar
die struiken van de foto

zus:
wat waar?

meis:
recht voor je

kijk dan
kijk dan
kijk dan wat er voor je ligt

zus:
zo makkelijk?

meis:
zo makkelijk
je haalt de foto uit je zak
en ja hoor
het zijn ze
de struiken van de foto

zus:
oh

meis:
en je kijkt ontevreden maar dat is ook niet nieuw
maar je kunt het niet helpen
je kan jezelf niet meer helpen
want daar ga je
je gaat het doen
je doet het
je duwt de bitterwilgen en de biezen
en alle brandnetels opzij
je stapt door de struiken heen
want je wil het heel heel zeker weten
je wil diep geloven
je wil
en je
en je
je
je slaakt een gil

zus:
oh!

meis:
jezus laat me niet zo schrikken ook
god hé

zus:
wat erg
oh wat erg
wat is dat

meis:
achter de struiken de bitterwilgen de biezen
sta je
je lip trilt
je laat je armen zakken

zus:
ik sta voor een leeg meer zonder eind
het lijkt alsof de stop eruit getrokken is
overal algen en
en vissen verstrikt in waterplanten
ze wriemelen over elkaar heen
happen naar lucht
overal vissen
zilver groen glimmende vissen
overal vissen

meis:
wat een slagveld
spartelende schokkende happende vissen
kronkelende karpers

woelend in de modder
jammerende aal en rietvoorn
oh!
en daar drijf jij
dat ben jij
tussen de vissen
op je rug
je nek geknakt

zus:
wat vreselijk
wat doe je
ze gaan allemaal dood
wat doe je nou
waarom doe je dat nou
hoe bedoel je en daar drijf ik

meis:
ja daar lig je
je waaihaar en je bleek blauwe lippen
nek scheef
je ene schoen verloren
je armen wijd uit achter je
half aangespoeld op het drooggevalen deel
levenloos ben je met paarsblauwe wit dooraderde benen
levenloos

zus:
waaom doe jij dat

meis:
consequenties
van je zoektocht
naar wat er wel is gebeurd

zus:
en ik dan

meis:
kan me niet schelen
het doel heiligt de middelen

zus:
ik kan zeker niet ook af

meis:
nee
want je zegt
en nu komt het hoor
je komt bij en je rochelt water op en je hoest en je stamelt
en je zegt:

zus:
de wereld werd uit het niets gemaakt
alles uit het niets
maar het niets blijf je er nogal door heen zien vind je ook niet
ik blijf het niets de hele godverdommense tijd erdoorheen zien

meis:
en dat is niet erg
dat is hoe het is
dat is hoe
hoe het erbij hoort
hoe niets bij alles hoort
dood bij leven
het is niet erg
en dan
dan word je nog eerlijker opeens

en je zegt

(zus ook 'af' tegen de zijmuur)

zus:
ik wil het niet meer
eigenlijk wil ik dit niet
ik zei maar wat
met dat inzichtelijk maken zei ik maar wat
wat sta ik hier
ik
ik schaam me zo
ik schaam me dood
voor hem ook
ik

meis:
en ik zeg
laten we even een borreltje drinken
even een klein borreltje
even rustig
even geen trillende benen
even weer terug naar eh naar het zegbare
even zitten even een borreltje

zus:
ja

meis:
dus we drinken een borreltje

zus:
en nog een

meis:
we drinken nog een borreltje

zus:
en nog een

meis:
en of de woorden uit de fles komen
of dat ze eindelijk hier aan de rand van de dood
zo hevig trillen dat ze zichtbaar worden
zegbaar worden

zus:
ik weet het niet meis
maar het helpt allemaal niet
hiertegen
(bonkt op hart)
niets helpt
het zijn maar
het blijven maar woorden

meis:
en ik zeg: meer woorden
nog meer woorden
ik zeg:
er komt niets nieuws
en jij luistert eindelijk
vanaf hier luister je
in het echt
alles is er al of niets - hoe je het zegt

er komt niets nieuws
alles is al gebeurd
het is gebeurd

en ik ga liggen
want ik ben moe ook geworden
en ik
ik zucht nog wat
opgelucht dat ik hierop gekomen ben
alles is er al
je bent net als de wereld
even in het groot
je bent net als de wereld
bij het begin zit alles erin
je kunt niet buiten jezelf zoeken
je kunt alleen maar beter leren kijken
ja
er komt niets bij
en dan sterf ik
ja dat zou logisch zijn
omdat er niets bij komt
gaat er iets af
en ik sterf heel beheerst een langzame dood
mooi

zus:
nee
meis meis niet doen niet doen
niet doen meis meis meisje
we waren toch best goed bezig
het ging toch ergens heen

niet doen zo ben ik alleen
ik
zo ben ik toch alleen
sorry

we doen het niet meer

we stoppen

ik hoef het niet meer te weten
het onzegbare

III ECHT NU

actrices afwisselend:

sorry van alles
van niets

sorry

ja

wat doe ik hier

wat doe ik hier

wat hebben we nou geantwoord

hebben we een antwoord

ik weet het niet

weet je nog weet je nog vroeger
dan moest je naar boven
dan werd je naar boven gestuurd
en dan zei ze

kom maar weer naar beneden

als je weer normaal kan doen

nu

nee nu

of nee nu nu
dacht ik dan
nu ben ik normaal

nee nu

nee zo

maar nu

nu moet jij het zeggen
vraag het even aan jezelf

kan ik al naar beneden?

kan ik al naar beneden?

nee

nee

en dan vertel je het

wat

hoe het ging in het echt

het zegbare
alleen het zegbare

blader onafgebroken door pagina's met niets
want dit
dit is niet zegbaar
en dit niet

en dit niet

nee

heel weinig is zegbaar
heel veel is
heel slecht zegbaar

wat je wel zegt

je zegt:
ik weet wel wat er gebeurde
wat er gebeurd is
dat weet ik wel

wat er wel gebeurde
is maar een klein verhaal
hij staat in de tuin
levende vader in de tuin
hij
dus hij staat buiten
hij kijkt van buiten naar binnen
hij kijkt ernaar
in het donker staat ie
alleen zijn sigaret licht op
en soms de spiegeling van zijn brilglazen
de ramen zijn glanzend schoon gelapt
en de moeders en de kinderen lachen geluidloos naar elkaar
en de hond
en de soep
en de kaarsen op tafel
en hij kijkt
hij kijkt ernaar
kijkt hoe de familie gaat slapen
hoe ze elkaar welterusten kussen
hoe ze gaan slapen allemaal
omdat ze weten dat ze
dat ze daar nu eenmaal slapen
hij staat en hij kijkt
en hij trekt aan zijn sigaret
hij ziet alles
alles ziet ie
en hij knikt
hij buigt door zijn knieën
hij zet af en hij slaat met zijn spanwijdte
en stijgt op
trekt zijn nek in
stoot zijn lage loeieroep
en verdwijnt in de nacht
nycticorax nycticorax

(lang stil)

misschien

hm

misschien is zwijgen nu

hm

misschien is zwijgen nu minder sterven

ja

minder dan net

ja misschien wel iets minder dan net

einde

gewoon licht laten

wachten

wachten

en zwijgen

ja